

8-6-1974

Conselho Brasileiro de Esperanto

BRASÍLIA - DISTRITO FEDERAL

PRESIDÊNCIA

Rua Galeão Carvalhal, 31 - AP. 73 Caixa Postal

Telefone 4-8033

11.100 - Santos (SP)

SECRETARIA

Telefone 42-9090

70.000 - Brasília (DF)

CGC Nº
00406 504/1000-06

~~Nº 18 - AGOSTO DE 1.976 - BOLETIM INFORMATIVO~~

Redatora Resp.-MARIA ALMADA - Enderêço:-SANTOS (SP)

Kie - Kiam - Esperanto ? !

Dum la XI Seminario de Esperanto okazinta en Brazilio (DF) estis decidite, ke la 1-a Latinamerika Kongreso de Esperanto okazu en Marilja (SP), en la jaro 1978-a.

Por la jaro 1980-a, estas planita Universala Kongreso de Esperanto en nia ĉef-urbo Brazilio. Tiu evento okazos la unuan fojon en Sud-Ameriko, pri kiu la esperantistoj, interesiĝas.

La XI Seminario okazinta en Brazilio brile sukcesis. Pro tio ni kredas, ke la UK pli bone organizota, havos memorindan rezulton, dank'al gastigemaj kaj amikaj brazilianoj.

La guberniestro, D-ro Elmo Serejo Farias plene apogis nian movadon.

Ni citas la vortojn de la prezidanto de la Seminario, direktitajn al lia Ekscelenca Moŝto:

"Exmo. Sr. Governador do Distrito Federal, Dr. Elmo Serejo Farias, DD. Patrono do XI Seminário Brasileiro de Esperanto.

Exmas. Autoridades Cíveis, Militares e Eclesiásticas.

.....

Excelentíssimo Sr. Governador, mais uma vez agradecemos por todo o apoio que V. Excia. vem dando ao nosso Seminario. Se é certo, como diziam os romanos "Vox populi, vox Dei" - que o povo tem o governo que merece, - os brasileiros, em geral, e os brasilienses, em particular, são todos plenamente felizes, graças ao elevado espírito dos seus dirigentes. Somos felizes por termos nascido neste país-jovem, pujante, que agora encontra, graças ao trabalho do Governo do Exmo. Sr. Presidente Ernesto Geisel - o seu verdadeiro destino, - composição de destaque no concerto das nações do mun

do civilizado. Também com relação ao Esperanto, o Brasil se coloca entre os países mais adiantados de todo o mundo, pois aqui, - como na maioria das nações de primeira plana, o Esperanto não encontra obstáculos em sua marcha - que, conquanto não seja a celerada, tem o avanço lento e seguro das obras definitivas, imperecíveis."

GAZETOJ RICEVITAJ

Aperigis sciigojn pri la XI Seminario de Esperanto la jenaj: Correio Fraterno do ABC, A Tribuna (Santos), Estado de Minas, Tribuna de Taubaté, Diário de S. José dos Campos, Correio Brasiliense, krom tiuj estas ankaŭ "Interligilo", Correio do Povo kaj La Lampiro. Dankon al ĉiuj:

NI SCIIGAS ...

Ke nia vicprezidanto el

VOLTA REDONDA (RJ), D-ro - Alberto Flores informis: OPTIKO ESPERANTO - Estas tre konata de ĉiu persono en la urbo Volta Redonda - la vendejo de okulvitroj - kaj aliaj optikaĵoj kies posedanto estas nia estimata kaj sindona S-ano João Andrade. La ŝildo de lia vendejo, la afiŝoj en kelkaj lokoj de la urbo, kaj ankaŭ la paperoj por pakadoj estas bonaj propagandoj pri nia lingvo.

La nomo "OPTIKO ESPERANTO" bone omaĝas nian karan Majstron Zamenhof, kiu estis -

okulkuracisto kaj certe ĝojus vidi la vorton Esperanto kaj la belan verdan stelon sur la fasado de la optika vendejo de nia fervora S-ano Andrade.

KURSETO DE ESPERANTO - Estas atendinda la intereso de la spiritistoj de Brazilo pri Esperanto. Krom Brazilo Spiritisma Federacio, ankaŭ la diversaj spiritismaj societoj tra la tuta lando favoras kaj apogas - la instruadon de nia lingvo. Tiel same agas la estraro de "Spiritisma Societo Studantoj de la Vero", kiu invitis nian entuziasman samideaninon Iêlem, Meireiros Tavares por gvidi - mentan Esp-kurseton en tiu Societo. S-ino Iêlem tre efike plenumas siajn taskojn - kaj ĉiu sabate, dum unu horo instruas Esperanton al kelkaj tre interesataj personoj.

La estraro de la Societo planas efektiviĝi alian Esp-kurson, kiu nuntempe dormetas pro diversaj kialoj.

Ni gratulas nian karegan vicprezidanton D-ro Flores kaj ankaŭ al Volta Redonda pro tiuj informoj.

BARRA MANDA (RJ) - Laŭ informo aperinta sur "O Líder", sendita de nia vicprezidantino S-ino Denise A. Deslandes, nova kurso - estos gvidata en "Grêmio - Barramansense de Letras" - por du grupoj de post la 14-a kaj 21-a de aŭgusto.

Gratulojn al gvidantoj - de tiu kurso al kiu ni el

tuta koro deziras sukceson,
NITEROJ (RJ) - D-ro Joaquim
do Couto, prezidanto de Ni
teroi Esperanto-Klubo, in-
formas, ke la monata skolta
gazeto "Velha Guarda" aperi-
gos rubrikon pri "Esperanto
para Escoteiros",

Post la sciigo pri tiu mo-
vado aperinta en nia bulte-
no, plurajn informojn ni ri-
cevis kaj multajn leterojn
tiurilate.

Ni sincere deziras sukce-
son al skoltoj.

CAÇAPAVA (SP) - Nia senlaca
vicprezidanto Silva Velho
sendis al ni informojn pri
la vizito, kiun li faris al
diversaj urboj, kie li pro-
pagandis pri nia movado.

BAURU - (SP) - En Bauru Sil-
va Velho konstatis la uti-
lan laboron de nia vicprezi-
danto Euclides de Carvalho,
kiu gvidas kurson kaj efike
disvastigas Esperanton en
tiu grava regiono.

SOROCABA (SP) - En ĉi tiu -
urbo nia samideano Silva Ve-
lho kontaktis nian vicprezi-
danton Blaz Garcia, kiu -
ankaŭ laboradas efike por -
nia movado, aperigante arti-
kolojn en lokaj gazeto (Cru-

zeiro do Sul kaj Diário de
Sorocaba). Krome li ĉiam -
faras programojn ĉe la ra-
dio.

PROMISSÃO (SP) - Samidenao

Lair Alves Moreira senlace
batalas por pli bona dis-
vastigo de Esperanto en -
tiu ĉarma urbo. Dank' al -
li ekzistas jam "Avenuo Es-
peranto" en la urbo kaj -
nun estis nomumita "Lazaro
Luiz Zamenhof" alia avenuo.
Tre laŭdinda tiu laboro de
S-ano Moreira, kiu devas -
esti imitata de aliaj.

INTERNACIA LIGO DE ESPERAN- TIS/TAJ INSTRUISTOJ

De tempo al tempo, brazy-
laj parlamentanoj, prezen-
tas leĝ-proponojn por la -
enkonduko de instruado de
la Internacia Lingvo. Sed
ĉiu parlamenta inciato, sen
apogo de la bazo, ne povas
sukcesi. Tiu "bazo" devus
esti forta asocio de Espe-
ranto-Instruistoj, kiu in-
ternaci-skale jam bone la-
boras en tiu kampo. En Bra-
zilo ne ekzistas ĝis nun se-
kcio de ILEI, kvankam mul-
taj geinstruistoj sindedi-
ĉas kun sukceso al la ins-
truado de nia lingvo. Ni -
alvokas ĉiujn geinstruisto-
jn, por ke ili sin anoncu
ĉe nia Konsilantaro kun -
la celo starigi sekcion de
ILEI en Brazilo-G, GRATTAPA
GLIA.

GENERALA ALVOKO

De nia kara kaj sindona D-ro Humphrey Tonkin, indega prezidanto de UEA kaj de la societo Zamenhof, ni ricevis informon pri la situacio de ĉi tiu Societo en la monato majo pasinta, montrante statistike ke en la jenaj landoj aliĝis al ĝi:

Argentino 1; Aŭstralio 1; Belgio 7; Brazilo 6; Britio 5; Danlando 8; F.R.Germa - nio 13; Finlando 6; Francio 5; Grekio 3; Hispanio 1; Israelo 1; Italio 1; Japanio 1; Kanado 4; Meksikio 1; Nederlando 13; Norvegio 7; Novzelando 2; Portugalio 1; SVEDIO 36; Svislando 2 kaj USONO 26. Kaj li demandas: KIUJ LANDOJ PRETAS KONKURENCI ?

..... XXXXX .....

MONHELPOJ RICEVITAJ

Ni kore dankas al la jenaj malavaraj kunlaborantoj la monsumojn donacitajn:

Hersila Valverde Cr\$ 50,-

João O.Gama 200,-

Tuto... Cr\$250,-

La Redakcio dankas al ĉiuj bonkoraj kunlaborantoj, esperante, ke oni daŭrigu sendante informojn pri ĉio okazanta en iliaj regionoj.

"Sub la sankta signo de l'espero kolektiĝas pacaj

batalantoj, kaj rapide kreskas la afero per laboro de la esperantoj".

ARGENTINO - El tiu najbara kaj progresema lando sendis al ni leteron nia amiko Dragutin Wranka, elstara esperantisto, kiu antaŭ multaj jaroj vizitis Brazilon.

S-ano Wranka laboradas senĉese en la monda kaj loka movado.

La redaktoro de "Tagiĝo", bulteno el Brazilio, difinis lian viziton tiel: "paŝis meteoro sur la ĉielo de Brazilo".

Vere ni samopinias: S-ano Wranka estas brila meteoro sur esperanta ĉielo.

Ni dankas liajn afablajn vortojn rilatajn al nia laboro en nia Bulteno, Tiaj kuraĝigaj vortoj venintaj el tiel elstara samideano multe helpas al ni venki la malfacilaĵojn kaj nekompreneblon de kelkaj personoj, kiuj kriaĉas kontraŭ ni pro pura ambicio kaj egoismo.

..... XXXXX .....

BRAZILIO (FD) - La esperantistoj organizitaj - BREK - Brazila Radiamatora Esperantista Klubo - Alvokas ĉiujn radiomatorajn esperantistojn al pli oftaj kontaktoj kun eksterlandaj gesamideanoj ĉiudimanche, la 17-an horon, laŭ frekvenco je 14,250 Khz. Por pli detalaj informoj oni povas sin turni al S-anoj. Nid Dutra D'Amorim aŭ al la

S-ano Enivaldo Alves Silvar
Poŝtkesto 04-0144-70.000 -
Brazilio (DF).

SANTOS (SP) - Alvenis tele-
gramo de S-ano Braz Cosenza
prezidanto de KKE, konfir-
mante, ke la XII-a Semina-
rio de Esperanto en la jaro
1977-a okazos en nia mondfa-
ma havenurbo Santos (SP).

Pro malfacilaĵoj, kiujn ha-
vis niaj gesamideanoj en Na-
tal (RN), kie estis planita
la okazigo de tiu Seminario,
oni elektis novan lokon.

La prezidanto de BKE kune
kun la Centro Esperantista
de Santos akceptis la taskon
apogante la decidon.

Ek de nun, ni kore invi-
tas ĉiujn esperantistojn par-
topreni amase la XII-an Se-
minarion, kaj oni klopodos
ilin akcepti per malfermitaj
brakoj.

..... XXXX .....

NI KONDOLENCAS

D-ro Juscelino Kubitschek
de Oliveira, eks-prezidanto
de Brazilo, bedaŭrinde for-
lasis nin.

Tiu elstarulo eminenta es-
tis persona amiko de la pre-
zidanto de BKE.

Pri la agado de la fama JK
oni multe scias, sed ke li
estis favora al Esperanto
preskaŭ neniu scias.

En la jaro 1959-a la Uni-
versala Kongreso de Esperan-
to okazis en Varsovio, Polan-
do. Ĝin partoprenis D-ro

Coutinho, el Belo Horizonte.
La vojaĝon ebligis la tiama
prezidanto de la respub. Jus-
celino Kubitschek, donacin-
te al li la vojaĝbileton.

Estas doloriga perdo por
ni esperantistoj kaj por la
brazilanoj, kiujn li multe
amis, la forpaso de la kre-
into de Brazilio, kie laŭ
li deziro li kuŝos por eter-
ne.

Ni kondolencas lian tutan
familion.

..... XXXX .....

ESPERANTO OFICIALIGITA - Ne
nur en Brazilo okazis tiu
grava evento. Laŭ letero de
nia korespondantino Eva Kis-
s, el Hungario, en tiu lan-
do, precize en Budapeŝto, an-
kaŭ estas oficiala kurso de
Esperanto en ĝia Universita-
to, kie same kiel en Brazi-
lo, la disciplino Esperanto
egalvaloras kun la angla,
franca, germana kaj aliaj
fremdaj lingvoj.

Ni esperas, ke tiel okazu
en aliaj landoj tra la mon-
do.

..... XXXX .....

NITEROI (RJ) - D-ro Alvaro F.
de Souza, nia vicprezidanto,
informas, ke en tiu ĉi urbo,
en la preĝejo "Rosa-Crú" li
havas Esp.to-kurson. Ni gratu-
las lin, dezirante sukceson.
BEJO - EKVEKIĜAS-HELPU ĜIN!

Post peniga laboro la ĵunu-
lara movado aperas kaj dezi-
ras ekhavi helpon de la kom-
prenemaj geesperantistoj. Jen
la nova estraro, kiu gvidos

la societon;

Prez.: -Ciro Gomes Freitas
Vice-prez.: Rosana P. Camarez

Gen. Sekr.: Jorge A. Pereira
Kasisto: - Heloisa A. Faria
Publ. Ril.: - Mariza O. Dias.

Estas dezirataj aliĝoj -
al tiu reaperinta societo -
por la bono de Esperanto.

.....,XXXXX,.....

NATAL (RN) - De la Ĝenerala -
Sekretario de la Potigvara
Esperanto-Asocio, ni ricevis
la informon suban pri
la elekto de ĝia nova estraro,
kiu estas:

Prez.: - Prof-ro Waldson José
Bastos Pinheiro; vicprezidanto:

Prof-ro José Mário Marques;
ĝen. - sekretario: - Prof-ro -
José Luiz Cândido do Amaral;

kasisto: - Jaime Galvão Revedo,
- Kontrola Konsilantaro: Ruben
Chacon Costa; - Prof-rino Iraci
Nobre Marques kaj Prof-ro Fernando
de Oliveira Santos.

Al tiu nova grupo da batalantoj
ni kore deziras plenan sukceson,

.....,XXXXX,.....

INTERNACIA POŝTISTA KAJ

TELEKOMUNIKISTA ESPERANTO

ASOCIO (IPTEA)

Poŝtenska Kutija 25-Sofio

en Bulgario - Ni ricevis -
peton pri diskonigo de la
celo de tiu societo, kiu -
deziras reprezentanton en

Brazilo.

Laŭ la adreso, ĉi tie donata,
oni povas sin direkti al Societo
petante informojn.

Estas jam kelkaj brazilanoj
kiuj reprezentas la societon
en siaj regionoj, sed en Brazilio
ne estas, do oni deziras, iun
en la ĉefurbo.

Oni povas sin direkti al la
Societo petante la adresojn de
la brazilanoj, kiuj kontaktas
ĝin kaj peras.

.....,XXXXX,.....

SAK-LIGO INTERNACIA - El -
Ĉeĥoslovakio venis ankaŭ -
peto pri aliĝo al tiu faka
societo, kies adreso estas:
S-ro Fiala Ladislav - Fügnerova,
28/18 - 29001 - Poděbrady -
Ĉeĥoslovakio.

.....,XXXXX,.....

NEŬTRALECO - Estas ĉiam bone,
ke oni diskonigu nian agmanieron:
same kiel UEA, nia BKE estas
absolute neutrala, ĉu politike,
religiie, rase, ĉar estas nia
deziro plibonigi la situacion de
nia movado ne nur en Brazilo
sed ankaŭ tra la mondo.

.....,XXXXX,.....

UBERABA (MAG) - D-ro Carlos
Wütke informis, ke Sino Maria
Julia J.R. da Cunha gvidas
kurson de Esperanto en ĉi tiu
urbo kaj ke li iomete ŝin helpas.
Gratulon al ili ambaŭ!

UBERLÂNDIA (MG) - Ankaŭ de
nia vicprezidanto D-ro Car-
los Wutke, ni ricevis infor-
mon, ke en tiu urbo okazas-
nuntempe "Kurso de Esperan-
to D-ro Zamenhof" ĉe "Cen-
tro Espirita Fê, Esperança-
e Caridade", Ĝi funkcias de
la 2-a ĝis la 3-a horo ĉiu-
lunde, Partoprenas 14 geler-
nantoj. Ni deziras sukceson,

.....,xxxxx,.....

CACAPAVA (SP) - Recebemos -
carta de nosso vice-presi-
dente, Major Gilberto Silva
Velho em que ele referindo-
se ao movimento esperantis-
ta no Brasil disse que a di-
visão dos seus adeptos no
País traz somente enfraque-
cimento ao movimento. Diz
ele: "Todos nós podemos dar
desinteressadamente um pou-
co de nós em favor do Espe-
ranto e que esse pouco, a
qui, ali e acolá torna-se-á
muito, dependendo únicamen-
te da nossa boa vontade e
da nossa colaboração. Seja-
mos unidos e seremos fortes
num próximo futuro".

.....,xxxx,.....

ESTAS MI ESPERANTISTO

Verda stelo sur la brusto -
iom pala pro la rusto.

Mi ne estas purigisto;
estas mi esperantisto.

Kuŝas ie sub tegmento
"Netuŝebla Fundamento".
Tuŝu ĝin nur la Mefisto;
estas mi esperantisto.
Pŝolkovrite sur bretaro
putras mia SAT-vortaro.
Tedas min la vorto-listo;
estas mi esperantisto.

Gramatikon mi ne konas
Kaj gazeton ne abonas...
Librojn legu la verkiŝto;
estas mi esperantisto.

Mi parolas kun rapido
"Bonan tagon! ĝis revido!"
Ĝi sufiĉas por ekzisto;
estas mi esperantisto.

Pionirojn mi kritikas,
la gvidantojn dorne pikas
Kaj konspiras kun persisto;
estas mi esperantisto.

Por la venko mi esperas,
sed nenion mi oferas.
Mi ne estas ja bankisto;
estas mi esperantisto.

Se baraktas en la krizo
la movado, organizo,
helpas mi nur per rezisto;
estas mi esperantisto.

Flugas per facila vento
en la buŝo Nova Sento;
ĝi sufiĉas por sofisto;
estas mi esperantisto.

Post la mort' ĉe tombo mia
staros "rondo família".
nekrologos ĵurnalisto:
estas mi esperantisto.

JULIO BAGHY;

JUIZ DE FÓRA (MG) - Estando nesta cidade progressista - de Minas Gerais, nosso presidente fez uma visita ao Magnífico Reitor da Universidade Federal de Juiz de - FÓra, Dr. João Martins Ribeiro, a fim de lhe testemunhar de viva voz o seu reconhecimento pela alta compreensão com que acolheu a introdução oficial do ensino do Esperanto naquela Universidade, fato que repercutiu no mundo inteiro sua relevância.

Durante a conversação que mantiveram informou o Mg. - Reitor que recebeu um grande número de cartas congratulando-se com sua deliberação, reputando-a de alto nível e de grande importância para o campo cultural.

Disse ainda que o curso - terá início no ano próximo - e que se trata de uma criação irreversível.

.....xxxx.....

CURSO DE ESPERANTO

10-a Lição

Estudemos os afixos, eles são divididos em prefixos e sufixos:

PREFIXOS

BO - serve para indicar parentesco por afinidade: PA-TRO-pai; BOPATRO - sogro; DIS - serve para indicar divisão, desunião, dispersão: DONI - dar; DISDONI - distribuir; IRI - ir; DISIRI-

dispersar

EK - indica começo de ação: IRI - ir, andar; EKIRI - começar a andar;

EKS - significa interrupção de emprego, ofício, MINIS-TRO ministro; EKSMINISTRO - Ex-ministro; EKSPREZIDANTO ktp-

MAL - indica o oposto; BELA bonito; MALBELA, feio.

MIS - indica erro, incorreção: UZI - usar; MISUZI - usar mal; MISKOMPRENO - mal-compreensão, engano.

PRA - indica parentesco distante: AVO - avô; PRAAVO-antepassado aquém do avô.

RE - mostra repetição: FARI fazer; REFARI - tornar a fazer, repetir.

Nos exercícios faremos a explicação detalhada ao utilizar os prefixos.

SUFFIXOS

AC - pejorativo: DOMO - casa; DOMAÇO - casebre;

AD - ação demorada: PAFO - tiro;

PAFADO - tiroteio;

AJ - forma substantivos de adjetivos: BELA - bonito, - bonita - BELAJO - coisa bela;

AN - sócio, partidário: KLU-BO-clube; KLUBANO - sócio - do Clube;

ANT - INT - ONT - formas ativas dos participios verbais para o presente, o passado e o futuro: